

‘खप्तडछान्ना गाउँपालिकाको आ.व. २०७६।०७७ को नीति, कार्यक्रम तथा बजेट वक्तव्य

गाउँसभाका अध्यक्ष महोदय,
गाउँसभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरु,
गाउँसभाका सचिवज्यू
उपस्थित कर्मचारीज्यूहरु लगायत
सम्पूर्ण उपस्थित महानुभावहरु ।

- यस गाउँपालिकाको पहिलो पूर्णकालिन अवधिको आर्थिक वर्ष २०७६।०७७को बजेट तथा कार्यक्रम यस गरिमामय सभामा प्रस्तुत गर्ने पाउँदा म अत्यन्तै गौरवान्वित भएको छु ।
- देशको ऐतिहासिक प्रजातान्त्रिक आन्दोलन, संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको स्थापना तथा इतिहासका विभिन्न कालखण्डहरुमा जनाधिकार, लोकतान्त्रिक मुल्य मान्यताको स्थापनाको लागि शहादत प्राप्त गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात शहिदहरुप्रति भावपूर्ण श्रद्धाङ्गली अर्पण गर्दछु । जनआन्दोलनका क्रममा घाइते र बेपत्ता नागरिकहरुप्रति सम्मान प्रकट गर्दै नेपालको समग्र आर्थिक, राजनीतिक एवं सामाजिक परिवर्तनका लागि युगान्तकारी नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने सबै राजनीतिक अग्रज शिखर व्यक्तित्वप्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्ने चाहन्छु ।
- यस गाउँपालिकाबाट संचालित सम्पूर्ण विकासका कार्यक्रमहरु गाउँ कार्यपालिका, विषयगत शाखा, वडासँग समन्वय र सहभागितामा भई राखेको कुरा यहाँ उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरुलाई अवगत नै छु । यस गाउँपालिकाका लागि नेपाल सरकारबाट विनियोजन भएको र प्रदेश सरकारबाट विनियोजन भएको बजेटमा आन्तरिक राजस्व संकलनबाट प्राप्त रकमलाई जोडी आएको कुल बजेटको सीमाभित्र रही नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारको मार्गदर्शन र गाउँपालिकाको भौगोलिक, जनसंख्याको आधारमा रही चालु आ.व.मा संचालन भएका र आगामी आ.व.को लागि प्रस्ताव गरिएका कार्यक्रमहरु सहभागितात्मक योजना तर्जुमाका विभिन्न चरणहरु पार गर्दै स्वीकृतिका लागि गाउँसभामा पेश गरिने यो प्रजातान्त्रिक विधि र संस्कारलाई आत्मसात गर्दै म चालु आ.व.को यथार्थ आय व्यय र आगामी आ.व.को प्रस्तावित कार्यक्रमहरु यस गरिमामय गाउँसभामा पेश गर्न अनुमति चाहन्छु ।

अध्यक्ष महोदय,

- सिमित वित्तीय स्रोतबाट असिमित जनआकांक्षाहरुलाई सम्बोधन गर्न कठिन हुने अवस्थालाई मध्यनजर गर्दै उपलब्ध स्रोत र साधनलाई जनअपेक्षा अनुरुप व्यवस्थापन गर्ने यथेष्ट प्रयास गरेको छु ।
- गाउँपालिकाले लिएको आर्थिक समृद्धिको अभियानलाई साकार पार्न नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारका मार्गदर्शन र निर्देशनहरुलाई हृदयझम गरी गाउँ कार्यपालिकाका सम्पूर्ण सदस्यहरु लगायत विकास तथा नीति निर्माणमा सम्बद्ध सबै सरोकारवालाहरुको व्यापक सहभागितामा “विकासमा प्रतिवद्ध, आर्थिक रूपमा समृद्ध” भन्ने मूल नारा सहितको गाउँपालिकाको समग्र आर्थिक विकासका लागि दीर्घकालिन सोंच, लक्ष्य, रणनीतिहरु, अवलम्बन गरी प्राथमिकीकरणका आधारमा तय गरिएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरुलाई यसै गरिमामय सभाबाट सहर्ष पारित गरी सभाकै मितिबाट कार्यान्वयन हुने कुरामा म विश्वस्त छु ।
- गाउँपालिकाबाट कृषि, शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी जस्ता मानव विकास सूचकांक, पूर्वाधारको आवश्यकता हेरी सम्बन्धित क्षेत्रमा बजेट विनियोजन गरिएको छु ।
- स्थानीय सरकार सञ्चालन गर्ने आवश्यक पर्ने ऐन, नियम, कार्यविधि तथा निर्देशिका तयार गर्न पर्याप्त बजेटको व्यवस्था गरिएको छु ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म नीति तथा कार्यक्रमका लक्ष्य तथा उद्देश्यहरु प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु :

आगामी आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ को नीति तथा कार्यक्रमका लक्ष्यहरु निम्नानुसार रहेका छन् :

१. गाउँपालिकाको पूर्वाधार विकासमा जोड दिने ।
२. आर्थिक विकास तथा गरिबी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुऱ्याउने ।
३. कृषिजन्य वस्तुको उत्पादनमा वृद्धि गरी आयस्तर बढाउने ।
४. महिला, बालबालिका तथा पिछडिएका क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ दिलाउने ।
५. लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण अभिवृद्धि हुने ।
६. दिगो विकास, वातावरणीय संरक्षण तथा सम्बद्धन गर्न सघाउ पुऱ्याउने ।
७. शिक्षा, स्वास्थ्य, पोषण जस्ता सामाजिक पक्षको स्तर वृद्धि गरी स्वस्थ र समृद्धिउन्मुख बनाउने ।
८. सुशासन र सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा मितव्ययी, पारदर्शी एवं प्रभावकारी बनाई जनताले छिटोछरितो र विश्वासिलो महसुस गर्ने गरी सेवा सञ्चालन गरिने ।

आगामी आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ को नीति तथा कार्यक्रमको प्रमुख उद्देश्यहरु निम्नानुसार रहेका छन् :-

१. व्यावसायिक कृषि तथा व्यावसायिक पशुपालनको माध्यमबाट उत्पादन वृद्धि गरी जनताको आयस्तरमा वृद्धि गर्नु ।
२. गाउँपालिका भित्र स्थानीय सडक तथा पुल, सिँचाई, साना तथा लघु जलविद्युत जस्ता आधारभूत पूर्वाधारहरुको विकास गर्नु ।
३. शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई एवं पोषण लगायतको विकास गरी मानव विकासको स्तरमा सुधार ल्याउनु ।
४. धार्मिक एवं ऐतिहासिक पर्यटन, पर्याप्त-पर्यटन, साहसिक पर्यटनको सम्भावनाको पहिचान गरी आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरु भित्र्याउनु ।
५. समाजमा परम्परागत रूपमा चलिआएका धर्म संस्कृति अनुसारका जात्रा तथा पर्व, रहनसहन र मौलिकताको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गर्नु ।
६. लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सिद्धान्त अनुरूप प्रत्यक्ष लाभ पुऱ्याउनु ।
७. जनतालाई सेवा प्रवाह र सुशासनको प्रत्याभूति दिलाउनु ।
८. जलवायु परिवर्तन अनुकूलन कार्यमार्फत विकास निर्माण गर्नु ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म आर्थिक विकास कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु :

कृषि तथा पशु विकास तर्फ

१. यस गाउँपालिकाबाट कृषि तथा पशु विकासतर्फ रु. १ करोड ५० लाख विनियोजन गरिएको छ ।
२. “परिवर्तित कृषि प्रणाली, मौसम सुहाउँदो खेती, माटो सुहाउँदो उत्पादन, उत्पादन अनुसारको बजार” भन्ने नारालाई सार्थक पार्न कृषकहरुलाई कृषि उपकरण अनुदान, साना कृषि सिँचाई कुलो निर्माण तथा सुधारका लागि रकम विनियोजन गरिनेछ ।
३. बाँझो रहेको कृषियोग्य भूमिमा माटो सुहाउँदो फलफूलबाली लगाउने कृषकलाई सम्मान तथा प्रोत्साहनका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरी बाँझो जग्गा उपलब्धीमूलक बनाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
४. यस गाउँपालिकामा पहिचान भएका गरिब घरपरिवार एवं लक्षित समूहका लागि व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनतर्फ आकर्षित गर्न नीतिगत व्यवस्था गरिनेछ ।
५. आँप, लिची, सुन्तला, अमिलो, कागती, स्याउ, केरा, ओखर जस्ता सबै हावापानी अनुकूलका व्यवसायीक फलफूल खेतीका साथै व्यवसायीक रूपमा अर्गानिक तर कारी खेती गर्ने र च्याउखेती गर्ने कृषकहरुलाई बोटविरुवा, बीउविजन ल्याउनका लागि अनुदान दिने व्यवस्था गरिनेछ ।
६. गाउँमा उत्पादित आलु र प्याजको बजारीकरण तथा भण्डारणका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।

७. युवा तथा महिला लक्षित व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालन कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुका साथै व्यवसायिक रूपमा फार्म दर्ता गरी मौरी पालन, माछा पालन, कुखुरा पालन, बंगुरपालन, गाईपालन गर्ने कृषकहरूलाई उत्प्रेरित गर्ने कृषि अवलोकन भ्रमणको समेत व्यवस्था मिलाइनेछ ।

उद्योग, पर्यटन तथा सहकारी तर्फ

८. गरिब घरपरिवार एवं लक्षित समूहका लागि ग्रामीण लघु घरेलु उद्योग विकास कार्यक्रम प्राथमिकताका साथ सञ्चालन गरिनेछ ।
९. यस क्षेत्रमा पाइने उच्च मूल्यका जडिबुटीहरूको वैज्ञानिक व्यवस्थापन गरी सार्वजनिक निजी साझेदारी मोडेलमा जडिबुटी प्रशोधन केन्द्र स्थापना गर्ने आवश्यक प्रवन्ध मिलाइनेछ ।
१०. यस गाउँपालिकामा खनिज पदार्थको प्रचुर सम्भावना रहेकोले यसको खोज तथा अन्वेषण र उत्खननका लागि नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारसँग आवश्यक पहल गरिनेछ ।
११. गाउँपालिकालाई पर्यटकीय गन्तव्यस्थल बनाउन र पर्यटकीय पूर्वाधार विकास गर्ने पर्यटन गुरुयोजना निर्माण गर्ने रकम विनियोजन गरिनेछ ।
१२. “हाम्रो गाउँ, घुम्न जाउँ” भन्ने नाराका साथ आन्तरिक पर्यटन प्रवर्द्धन कार्यक्रमलाई उच्च प्राथमिकता दिई पर्यटकीय गन्तव्यस्थल क्षेत्रका गाउँहरूमा होमस्टे सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१३. थानाकोट-बाट प्यारागलाइडिङ्ग जस्ता अन्य साहसिक क्रियाकलापको सम्भाव्यता अध्ययन गरी निजी क्षेत्रलाई आकर्षित गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
१४. नाइचुल्ला बाट खप्तड केवुलकार संचालन गर्ने पहल गरिने छ ।
१५. आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरूलाई आकर्षित गर्ने गाउँपालिका भित्रका पर्यटकीय स्थलको व्यापक प्रचार प्रसार तथा प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रम गर्नुका साथै महत्वपूर्ण ऐतिहासिक, धार्मिक, साँस्कृतिक तथा प्राकृतिक क्षेत्रलाई समावेश गरी धार्मिक पर्यटनको प्रवर्द्धन, पूर्वाधार विकास गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
१६. परम्परागत रूपमा चलिआएका संस्कृति, जात्रा तथा पर्व, लोक परम्परा, रहनसहन र मौलिकताको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गर्ने आवश्यक रकमको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१७. देशमा रहेका पर्यटकीय गन्तव्यस्थलहरूको पहिचान, निजी रूपमा सञ्चालित पर्यटकीय क्रियाकलाप तथा गतिविधि र पर्यटकीय पूर्वाधारहरूको व्यवस्थापन तथा सञ्चालनको सूचना प्रसार गरी आन्तरिक पर्यटन प्रवर्द्धन गर्ने गाउँपालिकाका पधाधिकारी र कर्मचारीहरूलाई आन्तरिक पर्यटकीय अवलोकन भ्रमणको आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१८. गाउँमा रहेका सहकारीहरूको प्रवर्द्धन र सञ्चालन व्यवस्थापनका लागि अनुदान उपलब्ध गराइनेछ ।
१९. सामुदायिक उत्पादन प्रणालीमार्फत आधुनिक कृषि तथा पशुपालन व्यवसाय गर्ने अनुदानमा आधारित महिला सहकारी तथा कृषि सहकारी सञ्चालन गर्ने अवधारणा ल्याइनेछ ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म सामाजिक विकास तर्फको कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्दू ।

शिक्षा तर्फ

२०. “बालमैत्री अनिवार्य शिक्षा, ज्ञान र सीपको सुनिश्चितता” भन्ने मूल नारालाई आत्मसात गर्दै यस गाउँपालिकभित्र शैक्षिक गतिविधिहरू संचालन हुदै आईरहेका छन् । यस गाउँपालिकाबाट शिक्षा तर्फ रु. ५४ लाख २४ हजार विनियोजन गरिएको छ ।
२१. नेपाल सरकारबाट सञ्चालित “बालबालिकालाई पढाउँ, पठाउँ, टिकाउँ, सिकाउँ र विकाउँ” भन्ने अभियानलाई आत्मसात गर्दै यस गाउँपालिका भित्र सबै बालबालिकालाई शिक्षामा पहुँच सुनिश्चित गर्ने आगामी १ वर्षभित्रमा साक्षर नेपाल कार्यक्रम घोषणा भए अनुसार नै विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई अनिवार्य विद्यालय भर्ना गराइने नीतिको अवलम्बन गरिनेछ ।
२२. “शिक्षकको हातमा पाठ्यक्रम र विद्यार्थीको हातमा पाठ्यपुस्तक” को प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि आवश्यक पहल गर्ने विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

२३. आगामी १ वर्षभित्र साक्षर गाँ.पा घोषणा गर्ने “हाम्रो गाँ.पा साक्षर गाँ.पा” कार्यक्रमलाई साकार पार्न सामुदायिक सिकाइकेन्द्र मार्फत प्रभावकारी तवरले सञ्चालन गरिनेछ ।
२४. विद्यालयहरुको पूर्वाधार निर्माण तथा सुधारमा जोड दिई विद्यालयहरुमा गुणस्तर शिक्षाका लागि सीपमूलक तथा प्राविधियुक्त पठनपाठनको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
२५. स्थानीय तहले शिक्षा क्षेत्रमा लगानी गर्नुपर्ने आर्थिक भारलाई न्यूनिकरण गर्न नेपाल सरकारद्वारा जारी शिक्षा ऐनमा व्यवस्था भए अनुसार यस गाउँपालिका भित्रका विद्यालयहरुको अनुगमन गरी शिक्षक विद्यार्थी अनुपात, भौगोलिक विकटता, भौतिक अवस्था, एक विद्यालय देखि अर्को विद्यालयसम्मको दूरी आदीका आधारमा दरवन्दी मिलान गरी विद्यालय मर्ज गरिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
२६. आधारभूत तह र मा.वि. तहको विद्यार्थी संख्या र विषयगतको आधारमा शिक्षक दरबन्दीको व्यवस्था गरिनेछ ।
२७. मौजादा कोटा बाट सम्पुर्ण विद्यालयमा एक बालविकास केन्द्रको व्यवस्था गरिने छ ।
२८. “प्राविधिक शिक्षा आजको आवश्यकता” भन्ने मूल नारालाई साकार पार्न गाउँपालिकामा प्राविधिक शिक्षालय स्थापनाका लागि नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारसँग आवश्यक पहल गरिनेछ ।
२९. प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक शिक्षाको विकासका लागि शिक्षकहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्न विद्यालय व्यवस्थापन समिति, प्रधानाध्यापक, शि.अ.सं. अन्तक्रिया, शिक्षक विद्यार्थी अभिभावक अन्तक्रियाका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
३०. विद्यार्थीहरुको मनोवल तथा क्षमता वृद्धिका लागि शारीरिक व्यायाम, विद्यार्थी खेलकुद, अतिरिक्त क्रियाकलाप संचालन, जेहेन्दार विद्यार्थी प्रोत्साहनको व्यवस्थाका लागि थप रकम विनियोजन गरिनेछ ।
३१. अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरुका लागि शिक्षामा पहुँच पुऱ्याउन प्राविधिक शिक्षालय र हरेक सामुदायिक विद्यालयहरुमा अनिवार्य सीपमूलक प्राविधिक कक्षा सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
३२. उच्च शिक्षामा छात्राहरुको पहुँच तथा सहभागिता बढाउन उच्चमाध्यमिक तहको परीक्षामा उत्कृष्ट नतिजा हासिल गर्ने छात्रालाई पुरस्कृत गर्ने नीति लिइनेछ ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म स्वास्थ्य तर्फको कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

स्वास्थ्य तर्फ

३३. यस गाउँपालिकाबाट स्वास्थ्य तर्फ रु. ४६ लाख २६ हजार विनियोजन गरिएको छ ।
३४. हरेक नेपालीको स्वस्थ भई बाँच्न पाउने हकलाई सुनिश्चित गर्न गाउँपालिकामा रहेका स्वास्थ्य चौकी तथा बर्धिङ्ग सेन्टरहरुको क्रमशः स्तरोन्तरि गरिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
३५. सरकारले निःशुल्क उपलब्ध गराउने औषधिहरु सबै स्वास्थ्य संस्थामा निरन्तर उपलब्ध हुने व्यवस्थाका लागि नेपाल सरकारसँग आवश्यक पहल गरिनेछ ।
३६. गाउँपालिका स्थित सबै किसिमका स्वास्थ्य संस्था, स्वास्थ्यकर्मी, औषधी तथा स्वास्थ्य सेवाको मापदण्ड र व्यवस्थापनको प्रभावकारिता बढाउन अनुगमन र मूल्याङ्कन पद्धति कडाइका साथ लागू गरिनेछ ।
३७. गाउँपालिकामा आउनसक्ने महामारी तथा विपदबाट हुनसक्ने सम्भावित जनधनको क्षति न्यूनिकरणका लागि गाउँपालिकाले औषधी र उपकरण सहितको एक स्वास्थ्य इकाई गठन गरी विपद व्यवस्थापन कार्य द्रुत गतिमा सञ्चालन गर्नका लागि आवश्यक स्रोतको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
३८. सबै स्वास्थ्य संस्थाद्वारा हरेक नागरिकमा गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवाको पहुँच पुग्ने गरी निःशुल्क उपचार, आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न तथा गाउँपालिकाको प्रसूति सेवालाई प्रभावकारी बनाई मातृशिशु स्वास्थ्यमा सुधार ल्याई मातृमृत्युदर, शिशु बालमृत्युदर, कुपोषणदर, रोगको प्रकोप दर घटाई CPR औसत आयु वृद्धि गर्ने नीति अवलम्बन गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
३९. जेष्ठनागरिक तथा अपाङ्गहरुका लागि समय समयमा घर दैलोमा उपचार गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

४०. १००० दिनका आमाहरु लाई प्रतेक महिनामा आमा समुहमा आवद्ध गराइ आमा र बच्चाको पोषण स्थिती अबलोकन पोषण परामर्श गर्ने नियमित स्वास्थ्य कर्मीले भेट गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
४१. हाल यस गाउँपालिकामा सबै वडाहरु पूर्ण खोप वडाको रूपमा घोषणा भै सकेका छन् र आव ०७४/०७५मा यस गाँ.पा लाई पूर्णखोप सुनिश्चता गरिनुको साथै आगामी वर्षमा पूर्ण खोप सुनिचिता एवं दिगोपन कायम राख्न समुदायमा सहभागिता मूलक कार्यक्रम गरिनेछ ।
४२. यस गाउँपालिकाको जनसंख्याको चापलाई मध्यनजर गरी X-ray, USG, Video X-ray, General Lab, Doctor, CS सहितको सेवा दिने एम्बुलेन्स सहितको २५ शैयाको अस्पताल स्थापना गर्ने नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारसँग आवश्यक पहल गरिनेछ ।
४३. भौतिक पूर्वाधार नभएका स्वास्थ्य चौकीहरुको जग्गा व्यवस्था गर्न लगाई भौतिक पूर्वाधार तयार गरि सुविधा सम्पन्न गराइने छ ।
४४. जेष्ठनागरिक, अपाङ्ग, १००० दिनका आमाहरुलाई घरदैलोमा स्वास्थ्य सेवा दिने कर्मचारीहरु लाई प्रोत्साहन गरिने छ ।
४५. जेष्ठनागरिक, एकल महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु लगायतलाई प्रदान गरिए आएको सामाजिक सुरक्षा भत्तालाई व्यवस्थित गर्दै अन्य सुविधाहरु प्रदान गर्ने आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
४६. बालविवाह, बहुविवाह, बोक्सी प्रथा, लैङ्गिक तथा घरेलु हिंसा, छाउपटी प्रथा जस्ता अन्यविश्वास एवं कुरितीहलाई निरुत्साहित गर्ने प्रचलित कानुनको कडाइका साथ कार्यान्वय गर्दै यस्ता कुप्रथा विरुद्ध जनचेतना अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
४७. आर्थिक तथा सामाजिक रूपमा पछाडि परेका महिलाहरुलाई लक्षित गरी उनीहरुको क्षमता अभिवृद्धि तथा सशक्तिकरणका लागि विभिन्न कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।
४८. आर्थिक र सामाजिक रूपमा विपन्न, एकल महिला, दलित, जनजाती, अल्पसंख्यक, वञ्चितकरणमा परेका व्यक्ति, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा जोखिम अवस्थामा रहेका महिलाहरुको रोजगारी, उद्यमशीलता, क्षमता विकास तथा सशक्तिकरणका लागि कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
४९. गाउँस्तरमा युवा तथा महिलाहरुलाई आयआर्जनमा लगाई उद्यमशील बनाउन तालिम तथा प्रोत्साहन कार्यक्रमहरु प्राथमिकताका साथ सञ्चालन गरिनेछ ।
५०. विद्यालय जाने बालबालिकाहरुलाई उत्साहित गर्ने र सबै प्रकारका बालश्रम निरुत्साहित गर्ने बालश्रम निषेधको नीति अवलम्बन गरी अनुगमनको कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा अगाडि बढाइनेछ ।
५१. बालबालिकाको मनोबल र क्षमता विकास गर्ने बालक्लवको स्थापना, बाल खेल प्रतियोगिताको आयोजना गरिनेछ ।
५२. यस गाउँपालिकाका ७ वटै वडाहरुबाट वितरण गरिने सामाजिक सुरक्षा भत्ता सम्बन्धित व्यक्तिहरुलाई बैंक मार्फत वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
५३. गाउँपालिका भित्र वि.सं. २०७७ सम्म सबै प्रकारका व्यक्तिगत घटना दर्ता (जन्म दर्ता, विवाह दर्ता, बसाई सराई, मृत्यु दर्ता र सम्बन्ध विच्छेद) को चुस्त दुरुस्त अभिलेखीकरण गरी वार्षिक रूपमा अद्यावधिक गरिनेछ सोका लागि चेतनामुलक अभियानहरु संचालन गरिनेछन ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म पूर्वाधार विकास तर्फको कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

५४. “भौतिक पूर्वाधार, विकासको आधार” भन्ने तथ्यलाई आत्मसाथ गर्दै गाउँपालिकामा भौतिक पूर्वाधारको विकासलाई पहिलो प्राथमिकतामा राख्दै वडा कार्यालय पहुँच मार्ग सडक सञ्जाल विस्तार कार्यलाई निरन्तरता दिइएको छ ।
५५. गाउँपालिकाका स्थानीय सडक तथा ग्रामीण सडकहरुको क्रमशः स्तरोन्नति तथा सुधार गर्दै जाने र उपयुक्त ठाउँमा सार्वजनिक पार्क र प्रतिक्षालय निर्माण गर्ने आवश्यक रकम विनियोजन गरिनेछ ।
५६. खानेपानीको स्रोतको संरक्षण गरी सबैलाई आधारभूत खानेपानी उपलब्ध गराउन रु. ३७ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
५७. गाउँपालिका भित्रको फोहरमैला व्यवस्थापनका लागि सबै वडाहरुमा ल्याण्डफिल साईट स्थापना गरी रिसाइकिलिङ र प्रशोधन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

५८. गाउँको मुख्य आधार कृषि भएकोले कृषि उत्पादनमा वृद्धि गर्न RCC सिंचाई र पाइपद्वारा सिंचाइ कुलोका आयोजनाहरु सञ्चालन गर्न रु.९० लाख ५५ हजार विनियोजन गरिएको छ ।
५९. राज्यको चौथो अंगका रूपमा रहेको सञ्चार क्षेत्रको हक अधिकार सुरक्षित गरी स्थानीय सञ्चार तथा पत्रकारितालाई प्रोत्साहन गर्न सञ्चार क्षेत्रको प्रवर्द्धन र क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक रकमको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
६०. गाउँपालिकामा खेलकूद विकासका लागि रंगशाला, व्यायामशाला र खेलकूद मैदान निर्माण गरी प्रयोगमा ल्याउने नीति लिइनेछ ।
६१. खेलकूद कार्यक्रमहरु आयोजना गरी बालबालिका तथा युवाहरुलाई खेलदूक तर्फ आकर्षण गर्न विभिन्न खेलकूद प्रतियोगिताहरु सञ्चालनका लागि रकम विनियोजन गरिएको छ ।
६२. खेलकूदको विकास र प्रवर्द्धन गर्न रु. ७ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
६३. कामका लागी रोजगार भन्ने नारा लाई आत्मसाथ गर्दै प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरिने छ ।
६४. ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरिने छ ।
- अध्यक्ष महोदय,**
६५. यस गाउँपालिकाबाट आगामी आर्थिक वर्ष २०७६।०७७ का लागि लघु जलविद्युत तथा ऊर्जा विकास तर्फ ११ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
६६. यस गाउँपालिकाले गत वर्ष घोषणा गरेको उज्यालो गाउँपालिका अभियानलाई सफल पार्न आगामी वर्ष पनि निरन्तरता दिइएको छ ।
६७. उज्यालोबाट वञ्चित भएका वडाहरुलाई लक्षित गरी लघुजलविद्युत आयोजना सञ्चालन गर्ने आवश्यक प्रबन्ध मिलाइनेछ ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन तर्फको कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

६८. गाउँपालिकाले संघ-संस्थाहरुसँग समन्वय गरी नाङ्गा डाँडाहरुलाई हराभरा बनाउन एक गाउँ एक नर्सरीको निर्माणको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
६९. वृक्षारोपणको माध्यमबाट भू तथा जलाधार संरक्षण गरी प्राकृतिक स्रोतको संरक्षण र व्यवस्थापनका कार्यक्रममा व्यापक जनसहभागिता परिचालन गरिनेछ ।
७०. भूक्षय नियन्त्रण, पहिरो नियन्त्रण, जलउत्पन्न प्रकोप, नदी मुहान तथा नदी कटान संरक्षण सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
७१. गाउँपालिकामा विपद व्यवस्थापन तथा जोखिम न्यूनिकरण योजना तयार गरी सोही अनुरूप कार्य गरिनेछ । प्राकृतिक विपदमा परेकाहरुको खोज तथा उदार गर्न पूर्वतयारी स्वरूप आवश्यक उपकरणहरु खरिद गरी तयारी अवस्थामा राखिनेछ ।
७२. गाउँपालिका भित्र निर्माण गरिने सार्वजनिक भवन, खानेपानी, शौचालय, सडकहरु भूकम्प प्रतिरोधात्मकका साथै अपाङ्ग, महिला र बालमैत्री हुने गरी निर्माण गरिनेछ ।
७३. जलवायु परिवर्तन न्यूनीकरण गर्न वातावरण संरक्षण र जैविक विविधताको संरक्षणका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
७४. आगामी वर्ष २०७६।०७७ का लागि वातावरण तथा विपद व्यवस्थापनका लागि रु. १५ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म कर प्रणाली सम्बन्धी कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

७५. गाउँपालिकाको अधिकार क्षेत्रभित्र पर्ने आर्थिक क्रियाकलापलाई करको दायरामा ल्याई राजस्व वृद्धि गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
७६. कर सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरी करको दायरा विस्तार गरिनेछ ।

९४. गाउँपालिका र अन्तर्गतका निकायहरुको सार्वजनिक खर्चमा मितव्यिता, प्रभावकारिता र पारदर्शिता कायम गर्न नीतिगत व्यवस्था गरिनेछ ।
९५. बजेट खर्च गर्दा आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली सुदृढ गरी आन्तरिक लेखा परीक्षणलाई थप प्रभावकारी बनाउँदै लगिनेछ ।
९६. ईन्टरनेटको माध्यमबाट कार्यालयलाई कागज रहित कार्यालय बनाइनेछ र प्रत्येक बडाहरुमा ईन्टरनेटको पहुँच पुऱ्याउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।
९७. गाउँपालिका कार्यालयमा सार्वजनिक जवाफदेहिताका सूचकहरु, सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परिक्षण, लैंड्रिङ बजेट परिक्षणलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म बजेटको विनियोजन र स्रोतको व्यवस्था सम्बन्धी योजना र अधिल्लो वर्षको विनियोजनबाट भएको खर्च प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु :

- आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ का लागि नेपाल सरकारबाट प्राप्त वित्तीय समानीकरण अनुदान तर्फ रु. ९ करोड ८२ लाख, राजस्व बाँडफाँड तर्फ रु. ६ करोड १५ लाख र सर्तात अनुदान तर्फ रु. १५ करोड २९ लाख गाउँपालिकाबाट संकलन गरिएको आन्तरिक राजस्व दस्तुर रु. ६ लाख चालु आर्थिक वर्षको विनियोजनबाट बचत हुने गरी जम्मा रु. ३१ करोड ३५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारबाट विनियोजन हुन सक्ने सम्पुरक तथा विशेष अनुदान रकमलाई गाउँपालिकाले आफूले पहिचान गरी आफ्नो क्षेत्रमा पूर्वाधार विकासका योजना कार्यान्वयन गर्नका लागि योजनाको सम्भाव्यता, लागत, प्रतिफल वा लाभ, योजना कार्यान्वयन गर्ने सक्ने वित्तीय वा भौतिक क्षमता वा जनशक्ति योजनाको आवश्यकता र प्राथमिकताका आधारमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्नका लागि सम्पुरक कोष शिर्षकमा रु. १ करोड ५० लाख छुट्टाइएको छ ।

अध्यक्ष महोदय,

अन्त्यमा

- यस नीति तथा कार्यक्रमबाट आर्थिक क्रियाकलाप विस्तार भई उच्च आर्थिक वृद्धिदर हासिल हुने अपेक्षा राखिएको छ । प्रस्तुत बजेटबाट मानव विकास सूचकमा क्रमशः सुधार हुँदै जानेमा विश्वस्त छु ।
- यस गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम एवं आगामी वर्ष २०७६/०७७ को बजेटका सिद्धान्त, उद्देश्य, प्राथमिकता र प्रमुख नीति उपर गाउँसभामा घनिभूत छलफल भई गाउँसभा सदस्यज्यूहरुले दिनुभएका सुभावहरु प्रस्तुत बजेटको आधारको रूपमा रहेका छन् । बजेट छलफलका क्रममा आ-आफ्नो तर्फबाट सुभाव दिनुहुने गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु, गाउँ कार्यपालिकाका पदाधिकारीज्यूहरु, कर्मचारीहरु, स्थानीय वुद्धिजीवि, नागरिक समाज तथा सामुदायिक एवं सामाजिक संघसंस्थाहरु, पत्रकार तथा सञ्चारकर्मीहरु र सबै छान्नाबासीहरुमा हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।
- गत वर्षका कार्यक्रम तथा आयोजनाहरु कार्यान्वयन एवं सम्पन्न गर्न आ-आफ्नो क्षेत्रबाट सहयोग पुऱ्याउनु हुने जनप्रतिनिधिज्यूहरु, कार्यपालिका एवं गाउँसभाका पदाधिकारीज्यूहरु, सम्पूर्ण कर्मचारीहरु, करदाताहरु, स्थानीय वुद्धिजीवि, उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीहरु, सरोकारवालाहरु, पत्रकार तथा सञ्चारकर्मीहरु, सरकारी, गैरसरकारी तथा सामुदायिक संस्थाहरु आमनागरिकहरु लगायत यस गाउँपालिकाका सम्पूर्ण कर्मचारीहरुमा हार्दिक धन्यवाद दिँदै आगामी दिनहरुमा पनि बजेटको सफल कार्यान्वयनमा यहाँहरुबाट अभ बढी पारदर्शिता, मितव्यिता, सहभागिता एवं थप उत्तरदायी भूमिकाको अपेक्षा राख्दछु ।

आगामी वर्ष २०७६/०७ का लागि विषयगत विनियोजित बजेट

क्र.सं.	विषयगत शीर्षक	विनियोजित बजेट (रु. हजारमा)	प्रतिशत
१	आर्थिक विकास	१ करोड १३ लाख	
२	सामाजिक विकास	२ करोड ५० लाख	
३	पूर्वाधार विकास	४ करोड ३७ लाख	
४	वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन	४१ लाख ५० हजार	
५	संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह	१ करोड ४० लाख ५० हजार	
	कूल बजेट	९ करोड ८२ लाख	

धन्यवाद !

मिति: २०७६ असार ९ गते

पावसरा थापा
उपाध्यक्ष
खप्तडछान्ना गाउँपालिका